

*Chwałą Bożą jest rzecz ukryć,
a chwałą królów rzecz zbadać.*

Prz 25,2

Element akcentowany

Podsumowanie c.d.

Typowe role
w jakich pojawia się
element akcentowany

Często zadaniem elementu akcentowanego jest przywołanie, wypowiedzenie wprost jakiejś podstawowej zasady, prawdy, sposobu postępowania, postawy.

Przykłady: Ps 121; Łk 6,43-45; Łk 15,3-10; J 15,1-8.

W kontekście lokalnym element akcentowany ujawnia pewien problem (potrzebę, błąd itp.) bohaterów wydarzeń. Następuje w nim kulminacja jakiejś kwestii istotnej szczególnie w danej sytuacji bohaterów. Przyjmuje czasem formę wezwania.

Przykłady: Łk 14,15-24; J 14,7-9.

W sytuacjach polemicznych element akcentowany zawiera kluczowy dla danej dyskusji argument, przemawiający za tezami bądź roszczeniami autora.

Przykłady: Łk 11,31-32; J 14,10-11; Ga 3,1-5.

W niektórych strukturach koncentrycznych element akcentowany występuje jako punkt zwrotny w połączeniu z jakąś istotną dla linii argumentacji/prezentacji treścią lub akcją.

Przykłady: Mk 12,13-44.

Łk 18,35-43

(35) A gdy On przybliżał się do Jerycha, pewien ślepiec siedział przy drodze, żebrząc.

(36) A gdy usłyszał, że tłum przechodzi, dowiadywał się, co się dzieje.

(37) Powiedzieli mu wtedy, że Jezus Nazareński przechodzi.

(38) I zaczął wołać: Jezusie, Synu Dawidowy, zmiłuj się nade mną!

(39) A ci, którzy szli na przedzie, gromili go, by milczał. On zaś coraz głośniej wołał: Synu Dawidowy, zmiłuj się nade mną!

(40) Wtedy Jezus przystanął i kazał przyprowadzić go do siebie. A gdy ten się zbliżył, zapytał go,

(41) mówiąc: Co chcesz, abym ci uczynił? A on odrzekł: Panie, abym przejrzał.

(42) A Jezus rzekł do niego: Przejrzyj! Wiara twoja uzdrowiła cię.

(43) I zaraz odzyskał wzrok, i szedł za nim, wielbiąc Boga. A cały lud, ujrzawszy to, oddał chwałę Bogu.

Łk 18,35-43

(35) A gdy On przybliżał się do Jerycha, pewien ślepiec siedział przy drodze, żebrząc.

(36) A gdy usłyszał, że tłum przechodzi, dowiadywał się, co się dzieje.

(37) Powiedzieli mu wtedy, że Jezus Nazareński przechodzi.

(38) I zaczął wołać: Jezusie, Synu Dawidowy, zmiłuj się nade mną!

(39) A ci, którzy szli na przedzie, gromili go, by milczał. On zaś coraz głośniej wołał: Synu Dawidowy, zmiłuj się nade mną!

(40) Wtedy Jezus przystanął i kazał przyprowadzić go do siebie. A gdy ten się zbliżył, zapytał go,

(41) mówiąc: Co chcesz, abym ci uczynił? A on odrzekł: Panie, abym przejrzał.

(42) A Jezus rzekł do niego: Przejrzyj! Wiara twoja uzdrowiła cię.

(43) I zaraz odzyskał wzrok, i szedł za nim, wielbiąc Boga. A cały lud, ujrawszy to, oddał chwałę Bogu.

Sytuacja ślepcy i jego
relacja z otaczającymi
ludźmi

Motyw pozyskania
informacji.

Wyraźne powtórzenie
zawołania do Jezusa -
tytułowanie Go Synem
Dawida

Wtrącenie
podkreślające reakcję
torujących drogę
Jezusowi na słowa
niewidomego

Łk 18,35-43

- A** (35) A gdy On przybliżał się do Jerycha, pewien ślepiec siedział przy drodze, żebrząc.
- B** (36) A gdy usłyszał, że tłum przechodzi, dowiadywał się, co się dzieje.
- (37) Powiedzieli mu wtedy, że Jezus Nazareński przechodzi.
- C** (38) I zaczął wołać: Jezusie, Synu Dawidowy, zmiłuj się nade mną!
- D** (39a) A ci, którzy szli na przedzie, gromili go, by milczał.
- C1** (39b) On zaś coraz głośniej wołał: Synu Dawidowy, zmiłuj się nade mną!
- B1** (40) Wtedy Jezus przystanął i kazał przyprowadzić go do siebie. A gdy ten się zbliżył, zapytał go, (41) mówiąc: Co chcesz, abym ci uczynił? A on odrzekł: Panie, abym przejrzał. (42) A Jezus rzekł do niego: Przejrzyj! Wiara twoja uzdrowiła cię.
- A1** (43) I zaraz odzyskał wzrok, i szedł za nim, wielbiąc Boga. A cały lud, ujrawszy to, oddał chwałę Bogu.

Mk 13,1-23

(1) I gdy On wychodził ze świątyni, rzekł mu jeden z uczniów jego: Nauczycielu, patrz, co za kamienie i co za budowle. (2) A Jezus mu odrzekł: Czy widzisz te wielkie budowle? Nie zostanie kamień na kamieniu, który by nie został rozwalony. (3) A gdy siedział na Górze Oliwnej, naprzeciw świątyni, zapytali go na osobności Piotr i Jakub, i Jan, i Andrzej: (4) Powiedz nam, kiedy to nastąpi i jaki będzie znak, gdy to wszystko będzie się spełniać? (5) Wtedy Jezus zaczął do nich mówić: Baczcie, żeby was ktoś nie zwiódł. (6) Wielu przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Jam jest, i wielu zwiódą. (7) A gdy usłyszycie o wojnach oraz wieści wojenne, nie trwóźcie się; musi się to stać, ale to jeszcze nie koniec. (8) Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu i będą miejscami trzęsienia ziemi, będzie głód. To jest początek boleści. (9) Ale wy sami miejcie się na baczności: Będą was wydawać sądom, a w synagogach będziecie bici; postawią was też przed namiestnikami i królami z mego powodu, abyście złożyli świadectwo przed nimi. (10) Lecz najpierw musi być zwiastowana ewangelia wszystkim narodom. (11) A gdy was poprowadzą, żeby was wydać, nie troszczcie się naprzód o to, co macie mówić, ale mówcie to, co wam będzie dane w owej godzinie, albowiem nie wy jesteście tymi, którzy mówią, lecz Duch Święty. (12) I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna, i powstaną dzieci przeciwko rodzicom, i przyprawią ich o śmierć. (13) I będziecie w nienawiści u wszystkich dla imienia mego; ale kto wytrwa do końca, będzie zbawiony. (14) Gdy tedy ujrzycie ohydę spustoszenia, stojącą tam, gdzie stać nie powinna - kto czyta, niech uważa - wtedy ci, co są w Judei, niech uciekają w góry. (15) A kto jest na dachu, niech nie zstępuje na dół i nie wchodzi do środka, aby coś wziąć z domu swego. (16) A kto jest na roli, niech nie wraca, by zabrać swój płaszcz. (17) Biada też kobietom brzemiennym i karmiącym w owych dniach. (18) Módlcie się tylko, aby to nie wypadło zimą. (19) Albowiem dni owe będą taką udręką, jakiej nie było aż dotąd od początku stworzenia, którego dokonał Bóg, i jakiej już nie będzie. (20) A jeśli by Pan nie skrócił tych dni, nie ocalałaby żadna istota, ale ze względu na wybranych, których wybrał, skrócił te dni. (21) I gdyby wam wtedy kto powiedział: Oto tu jest Chrystus, oto tam, nie wiercie; (22) powstaną bowiem fałszywi mesjasze i fałszywi prorocy i czynić będą znaki i cuda, aby o ile można, zwieść wybranych. (23) Wy tedy baczcie: Przepowiedziałem wam wszystko.

Jakie kolejne tematy pojawiają się w trakcie zwykłego czytania Mk 13,1-23?

1. w. 1-4 Zapowiedź zburzenia świątyni i prośba uczniów o informacje dot. znaków uprzedzających to zdarzenie.
2. w. 5-6 Ostrzeżenie przed zwiedzeniem. Informacje o fałszywych mesjaszach.
3. w. 7-8 Zapowiedź wojen i kataklizmów. To wszystko jedynie początkiem „boleści”.
4. w. 9a Zapowiedź prześladowań i cierpień uczniów. Wyłączą ich rodacy.
5. w. 9b Zapowiedź sądów z powodu Chrystusa. Składanie świadectwa przed władzą.
6. w. 10a Zapowiedź prześladowań i cierpień uczniów. Wyłączą ich rodacy.
7. w. 11 Uczniowie mają oprzeć się na Duchu Świętym w chwili składania świadectwa przed władzą.
8. w. 12-13 Zapowiedź prześladowań ze strony rodziny i nienawidzenia z powodu Jezusa.
9. w. 14-20 Zapowiedź wojny i zniszczenia Jerozolimy oraz wielkiego ucisku.
10. w. 21-22 Ostrzeżenie przed zwiedzeniem przez fałszywych mesjaszy i proroków.
11. w. 23 Wezwanie do czujności, gdyż wszystko zostało przepowiedziane.

**Skoncentrujcie się przede wszystkim na tym,
aby Dobra Nowina została rozgłoszona wszystkim narodom.**

Element akcentowany – rola V

Mk 13,1-23

- A** (1) I gdy On wychodził ze świątyni, rzekł mu jeden z uczniów jego: Nauczycielu, patrz, co za kamienie i co za budowle. (2) A Jezus mu odrzekł: Czy widzisz te wielkie budowle? Nie zostanie kamień na kamieniu, który by nie został rozwalony. (3) A gdy siedział na Górze Oliwnej, naprzeciw świątyni, zapytali go na osobności Piotr i Jakub, i Jan, i Andrzej: (4) Powiedz nam, kiedy to nastąpi i jaki będzie znak, gdy to wszystko będzie się spełniać? (5a) Wtedy Jezus zaczął do nich mówić:
- B** (5b) Baczcie, żeby was ktoś nie zwiódł. (6) Wielu przyjdzie w imieniu moim, mówiąc: Jam jest, i wielu zwiódą.
- C** (7) A gdy usłyszycie o wojnach oraz wieści wojenne, nie trwóście się; musi się to stać, ale to jeszcze nie koniec. (8) Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu i będą miejscami trzęsienia ziemi, będzie głód. To jest początek boleści.
- D** (9a) Ale wy sami miejcie się na baczności: Będą was wydawać sądom, a w synagogach będziecie bici;
- E** (9b) postawią was też przed namiestnikami i królami z mego powodu, abyście złożyli świadectwo przed nimi.
- F** (10) Lecz najpierw musi być zwiastowana ewangelia wszystkim narodom.
- E1** (11) A gdy was poprowadzą, żeby was wydać, nie troszczcie się naprzód o to, co macie mówić, ale mówcie to, co wam będzie dane w owej godzinie, albowiem nie wy jesteście tymi, którzy mówią, lecz Duch Święty.
- D1** (12) I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna, i powstaną dzieci przeciwko rodzicom, i przyprawią ich o śmierć. (13) I będziecie w nienawiści u wszystkich dla imienia mego; ale kto wytrwa do końca, będzie zbawiony.
- C1** (14) Gdy tedy ujrzycie ohydę spustoszenia, stojącą tam, gdzie stać nie powinna - kto czyta, niech uważa - wtedy ci, co są w Judei, niech uciekają w góry. (15) A kto jest na dachu, niech nie zstępuje na dół i nie wchodzi do środka, aby coś wziąć z domu swego. (16) A kto jest na roli, niech nie wraca, by zabrać swój płaszcz. (17) Biada też kobietom brzemienным i karmiącym w owych dniach. (18) Módlcie się tylko, aby to nie wypadło zimą. (19) Albowiem dni owe będą taką udręką, jakiej nie było aż dotąd od początku stworzenia, którego dokonał Bóg, i jakiej już nie będzie. (20) A jeśliby Pan nie skrócił tych dni, nie ocalałaby żadna istota, ale ze względu na wybranych, których wybrał, skrócił te dni.
- B1** (21) I gdyby wam wtedy kto powiedział: Oto tu jest Chrystus, oto tam, nie wierzcie; (22) powstaną bowiem fałszywi mesjasze i fałszywi prorocy i czynić będą znaki i cuda, aby o ile można, zwiść wybranych.
- A1** (23) Wy tedy baczcie: Przepowiedziałem wam wszystko.

Element akcentowany pojawia się czasem jako wyzwanie względem oczekiwań odbiorców tekstu. Przedstawia coś, co zaskakuje odbiorcę i nakazuje mu zrewidować jakieś wstępne założenia, co do wymowy danego fragmentu. Nadaje on fragmentowi zaskakującą perspektywę.

Ps 67

(1) Przewodnikowi chóru, w towarzystwie instrumentów smyczkowych. Psalm, pieśń.

A a1 (2) Oby Pan się zmiłował nad nami oraz nam błogosławił; oby pośród nas zajaśniał Swoim obliczem. *Sela.*

b1 (3) Oby poznano Twoją drogę na ziemi;
twoje zbawienie pośród wszystkich ludów.

B a1 (4a) Niech Cię wielbią ludy, Panie;

b1 (4b) niech Cię wielbią wszystkie narody.

C (5) Niech się ucieszą i rozradują plemiona;
gdyż w prawości będziesz sądził
narody i plemiona ziemi poprowadzisz. *Sela.*

B1 a2 (6a) Niech Cię wielbią ludy, Panie;

b2 (6b) niech Cię wielbią wszystkie narody.

A1 a2 (7) Ziemia wydała swój plon; niech nam błogosławi Bóg, nasz Pan. (8a) Niech Bóg nam błogosławi

b2 (8b) i niech Go się boją wszystkie krańce ziemi.

J 18,4-8

a a1 (4) Jezus zaś, wiedząc wszystko, co nań przyjść miało, wyszedł i zapytał ich: Kogo szukacie?

b1 (5a) Odpowiedzieli mu: Jezusa Nazareńskiego.

c1 (5b) Rzekł do nich Jezus: Ja jestem.

b a (5c) A stał z nimi i Judasz, który go wydał.

b (6a) Gdy więc im rzekł: Ja jestem,

a1 (6b) cofnęli się i padli na ziemię.

a1 a2 (7a) Gdy ich znowu zapytał: Kogo szukacie?

b2 (7b) A oni odpowiedzieli: Jezusa Nazareńskiego.

c2 (8a) Odpowiedział Jezus:
Powiedziałem wam, że Ja jestem;

W przypadku szczególnie istotnych treści dla autora, dokonuje on czasami wielokrotnego zaakcentowania tej samej rzeczy. Z punktu widzenia konstrukcji danego tekstu możemy wówczas mówić o synchronizacji akcentów w kilku warstwach, natomiast z punktu widzenia przesłania o akcencie zwielokrotnionym/wzmocnionym.

W skali makro element akcentowany może pojawić się jako wyzwanie interpretacyjne dla odbiorców tekstu. Zawiera on wówczas coś, co na pierwszy rzut oka wydaje się bez oczywistego związku z pozostałymi jednostkami, które wraz z nim tworzą makroelement struktury. Stawia to interpretatora przed zadaniem rozpoznania jaki jest ideowy klucz łączący element akcentowany z pozostałą częścią materiału. Można krótko określić tę rolę jako teologiczną prowokację. Taki element akcentowany to jedynie pozorny zwrot tematyczny.

Przykładem tego może być np.

- centralna część w liście 1P, tj. 3,1-7

oraz

- fragment Mk 10,1-11

(w granicach 9,30 -10,45 otoczony jest fragmentami poświęconymi przede wszystkim różnym pouczeniom adresowanym do uczniów Jezusa; tymczasem 10,1-11 koncentruje się na problemie rozwodu i przeciwnikach Jezusa)

Tego typu zabieg to swego rodzaju teologiczna prowokacja lub wyzwanie, które domaga się pogłębionej analizy, ale jeszcze bardziej - szerszej syntezy.

Czas na pytania

i małą przerwę – 5 min.

